

STATENS SIVILRETTSFORVALTNING

Justis- og politidepartementet
Pb 8005 Dep
0030 OSLO

Deres dato	Deres referanse	Vår referanse	Vår dato
	201100885 EP	2011/1091 AKN	09.05.2011

Høring - Forskrift til den nye vergemålsloven og endringer i annen lovgiving som følge av ny vergemålslov mv.

Vi viser til brev av 09.02.2011 vedlagt høringsnotat om forskrift til den nye vergemålsloven og endringer i annen lovgiving som følge av ny vergemålslov.

Statens sivilrettsforvaltning har følgende kommentarer til de fremlagte forslagene:

Pkt. 5.3.2

Vi er enige i at det ikke er behov for å forskriftsregulere de faste vergenes rapporteringsplikt til fylkesmannen. Det anses mest hensiktsmessig at fylkesmannen, som ledd i avtalen med vergen, avtaler rammene for rapporteringsplikten i det enkelte tilfelle. Omfanget av rapporteringsplikten vil da bero på en konkret vurdering, og det vil i den forbindelse være mest formålstjenelig med utdypende retningslinjer fra den sentrale vergemålsmyndigheten. På dette punktet kan det dessuten være grunn til å se an fylkesmennenes praksis før det utarbeides nærmere retningslinjer.

Pkt. 5.6

Det fremgår i punktet om utpeking av den sentrale vergemålsmyndigheten at Statens sivilrettsforvaltning i dag er klageinstans for fylkesmannens avgjørelser på andre justisområder og har erfaring med å føre tilsyn med underliggende etater. Vi vil påpeke at det ikke medfører riktighet at Statens sivilrettsforvaltning har tilsynserfaring med underliggende etater.

Pkt. 5.7.2

Den sentrale vergemålsmyndighetens oppgaver fremgår av § 6 i forskriften. Vi legger til grunn at forslaget i forskriftens § 6 annet ledd gir den sentrale vergemålsmyndigheten tilstrekkelig hjemmel til å utøve det nødvendige tilsyn med fylkesmennene. Det fremgår av bestemmelsen at det er lovlighetskontroll og kontroll med forvaltningen av midler som er de primære tilsynsoppgavene. Vi tolker imidlertid formuleringen "*tilsynet skal særlig rettes inn mot*", slik at det også vil være rom for andre oppgaver og tiltak. Slik vi forstår forskriften tillegges den sentrale myndigheten også et tilsynsansvar knyttet til fylkesmannens opplærings-, veilednings- og bistandsplikt overfor vergene, slik den fremgår av § 1 i forskriften. Når det gjelder tilsyn med fylkesmannens utbetaling av godtgjøring og dekning av utgifter til vergene, legger vi til grunn at dette omfattes av lovlighetskontrollen, jf. loven og forskriftens spesifikke regler for utbetaling.

Postadresse
Postboks 8027 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Teatergata 5
Org. nr.
986 186 999

Telefon
22 99 13 25
Telefaks
22 99 13 26

Saksbehandler
Ann Kristin Neftland

www.sivilrett.no
post@sivilrett.no

Vi legger til grunn at den sentrale vergemålsmyndigheten har full instruksjonsmyndighet over fylkesmannen på vergemålsområdet. I dette legger vi at de alminnelige bestemmelsene i forvaltningsloven gir den sentrale vergemålsmyndigheten tilstrekkelige virkemidler når eventuelle avvik avdekkes ved tilsyn. Herunder må den sentrale vergemålsmyndigheten ha myndighet til å gi fylkesmannen pålegg om retting og endring av praksis, jf. Ot.prp. nr. 110 (2008-2009) side 171. Alternativt kan forholdet følges opp gjennom opplæring, møter og skriftlige retningslinjer. Etter det vi kan se er det ikke tatt stilling til om det er behov for sanksjonsmidler utover dette.

Pkt. 6.1.2 og 6.2.2

Vi deler oppfatningen om at det er en naturlig oppgave for den sentrale vergemålsmyndigheten å utarbeide skjema som kan brukes både i forbindelse med begjæring om vergemål og ved melding om vergemål. Det anses imidlertid ikke å være behov for å forskriftsregulere verken en plikt til å utarbeide eller bruke slike skjema. De fleste potensielle brukerne vil anse det som hensiktsmessig å benytte standardiserte skjema, men det bør likevel være adgang til å begjære og melde vergemål også på annen måte.

Pkt. 7.2.2

Statens sivilrettsforvaltning støtter forlaget om en forskriftsregulering av godtgjørelsen til vergene og at godtgjørelsen som hovedregel baseres på foreslåtte faste årlige satser. Videre åpner § 18 fjerde ledd for at fylkesmannen etter en konkret vurdering kan innvilge godtgjøring time for time basert på faktisk medgått tid. Vi mener dette gir ordningen tilstrekkelig fleksibilitet. Bestemmelsen åpner også for at fylkesmannen kan sette en grense for hvor mange timer som kan brukes på det enkelte vergeoppdrag. Statens sivilrettsforvaltning vil påpeke at det ikke er sagt noe i forskriften hvorvidt det foreligger en klageadgang på disse vurderingene.

Pkt. 7.2.3

Forslaget om at vergeoppdrag som godtgjøres etter vergemålslovens § 30, er fritatt for lønnsoppgaveplikt når godtgjøringen ikke overstiger 4000 kr, tiltres. Vi mener at det ikke er rimelig at spesielt ektefeller, men også andre nære slektninger som påtar seg et oppdrag som verge, skal belastes med en slik plikt.

Pkt. 7.3.2

Vi støtter forlaget om at oppnevnte verger skal ha rett til en fast årlig utgiftsdekning. Videre mener vi at nivået på den faste årlige satsen bør forskriftsreguleres, jf. alternativ 2. Dette idet satsene for godtgjøring til vergene allerede er foreslått forskriftsregulert i utkastet § 18. Ved å innta også satsene for dekning av utgifter, vil forskriften gi en samlet oversikt over vergens rett til betaling. Regelverket fremstår dermed som klarere og mer oversiktlig enn om utgiftsbeløpet skulle fremgå av et eget rundskriv. Vi mener dette hensynet bør tillegges avgjørende vekt, selv om det i alminnelighet er gode grunner for at beløpsgrenser ikke bør forskriftsreguleres.

Pkt. 8.1.2

Vi er enige i at beløpsgrensen for fylkesmannens forvaltning av midlene til personer under vergemål økes. Beskyttelsesbehovet og faren for misbruk av mindreåriges midler tilsier etter vår mening at beløpsgrensen ikke bør settes høyere enn foreslått (2G). Beløpsgrensen bør imidlertid knyttes til et fast beløp og ikke til en variabel størrelse som grunnbeløpet (G). Etter vår oppfatning vil dette skape mer forutsigbarhet for fylkesmannen og for befolkningen for øvrig. Beløpet kan justeres når det ansees som nødvendig.

Pkt. 10.2.2

Etter vårt syn bør den enkelte fullmektig få ansvaret for å sørge for registrering av stadfesting av fremtidsfullmakter. Dette idet ordningen med fremtidsfullmaker er en frivillig privatrettslig disposisjon, som det ikke er naturlig at fylkesmannen (det offentlige) får ansvaret for.

Vi kan ikke se at det er spesielle hensyn som tilsier at fremtidsfullmakter ikke kan opprettes før lovens ikrafttredelse. Behovet for og ønske om å opprette slike fullmakter synes allerede å foreligge, og opprettelse før ikrafttredelse bør derfor aksepteres, med mindre det er fare for at det vil medføre for stor arbeidsbelastning hos fylkesmennene.

Pkt. 11.3

I ny vergemålslov § 51 fremkommer det at finansielle midler som skal forvaltes av fylkesmannen, skal plasseres på individuelle konti i bank. Departementet har imidlertid understreket i Ot.prp. nr. 110 (2008-2009) at en felles offentlig forvaltning i regi av Folketrygdfondet kan være en god løsning, og det pågår en nærmere utredning av en slik modell. Selv om dette ikke er en del av høringen, har Statens sivilrettsforvaltning valgt å komme med noen kommentarer til dette spørsmålet.

Statens sivilrettsforvaltning støtter arbeidet som pågår i regi av departementet. Statens sivilrettsforvaltning anser en felles forvaltning av midler i fond som mer hensiktsmessig enn den foreslåtte ordning med individuelle bankinnskudd og vil anmode departementet om å vurdere en lovendring her. Vi viser i denne forbindelse til brev av 19.10.2010 fra Forening for overformyndier med fast formann (FOFF) hvor tungtveiende argumenter for en felles forvaltning av midlene presenteres.

Gitt at den foreslåtte løsning med individuelle bankkonti velges har departementet ansett det som mest hensiktsmessig at den sentrale vergemålsmyndigheten får adgang til å overta og forvalte fellesmassene i en overgangsperiode, jf. § 39 i forskriften. Den sentrale vergemålsmyndighet er også tiltenkt en rolle som ansvarlig for en avvikling av fellesmassene. Varigheten av en slik overgangsperiode er ikke anslått. Statens sivilrettsforvaltning er kjent med at enkelte av plasseringsalternativene som i dag benyttes av overformyndieret, medfører at midlene er bundet i en gitt tidsperiode. I noen tilfeller kan overgangsperioden bli lang. Statens sivilrettsforvaltning er usikker på hvorvidt den midlertidige forvalterrollen er forenlig med tilsynsrollen som den sentrale vergemålsmyndighet skal inneha, og etter vår vurdering kan det her foreligge en uheldig sammenblanding av roller. Vi ber derfor departementet om å vurdere denne problemstillingen særskilt.

Med hilsen

Trond Bigseth
avdelingsdirektør

Vivi Danielsen
seniorrådgiver